

Geurhinderonderzoek bestemmingsplanwijziging "Loerbeek, Stillewaldweg 14"

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen moet worden gewaarborgd dat sprake is van een goed woon- en verblijfsklimaat op plaatsen waar het vestigen van een (geur)gevoelig object¹ mogelijk wordt gemaakt. Verder moet worden voorkomen dat bestaande veehouderij onevenredig in haar belangen worden geschaad. Om de milieufactoren te bepalen moet worden uitgegaan van de "omgekeerde werking" van de milieuregelgeving. In de bestemmingsplantoets wordt daarom getoetst of ter plaatse van de te bestemmen geurgevoelige objecten voldaan zou kunnen worden aan de eisen die de milieuregelgeving stelt. Daarbij worden dus 2 aspecten in ogenschouw genomen:

1. is er sprake van een goed woon-, leef- en werkklimaat?;
2. worden de in de omgeving liggende agrarische bedrijven niet extra belemmerd?

Voor het aspect geur van veehouderijen moet een toets op grond van de 'Wet geurhinder en veehouderij' (vanaf hier Wgv) worden uitgevoerd. De geplande geurgevoelige objecten moeten zijn gelegen buiten de (wettelijk geldende) geurcontouren en vaste afstandscontouren van de aanwezige veehouderijen. Hierbij moet worden uitgegaan van de omvang van de veestapel volgens de verleende vergunning of ingediende melding. Uit jurisprudentie² blijkt dat voor de aan te houden afstanden en geurcontouren in principe moet worden uitgegaan van de randen van het bouwblok. De rand van het bouwblok wordt aangehouden omdat de veehouderij in principe het recht heeft om overal binnen zijn bouwblok te bouwen.

De Situatie

Het plangebied betreft een wijzigingslocatie ten noordnoordoosten van de kern Loerbeek, aan de Stillewaldweg 14. Het betreft een voormalige vleesvarkenshouderij en het plangebied heeft een oppervlakte van circa 0,6 hectare. Het plangebied ligt in het landelijke gebied van de gemeente Montferland, middenin een EHS-verbindingszone. In de directe omgeving van de planlocatie liggen een aantal andere veehouderijen, een paar bedrijven en burgerwoningen. Op navolgende afbeelding is de ligging en globale begrenzing van het plangebied aangegeven.

Fig. 1, ligging en globale begrenzing plangebied (lila kader is plangebied)

Het initiatief betreft de wijziging van de bestemming 'Agrarisch' naar de bestemming 'Werken'. Met de wijziging van de bestemming komt de voormalige veehouderij definitief te vervallen en wordt op de planlocatie een installatiebedrijf voor brijvoerinstallaties gevestigd. De werkzaamheden van het installatiebedrijf vinden grotendeels op het bedrijf van de klant plaats. De planlocatie zal voornamelijk worden gebruikt voor stalling en opslag en zo af en toe wat reparatie- of voorbereidende werkzaamheden. Verder zal ook de bedrijfsadministratie vanuit de planlocatie plaatsvinden. In het kader van de bestemmingsplanwijziging zal er 469m² aan voormalige bedrijfsbebouwing worden gesloopt en 430m² aan voormalige bedrijfsbebouwing zal worden hergebruikt ten behoeve van het nieuw te vestigen installatiebedrijf. Verder wordt er vanwege de ligging van de planlocatie in een EHS-verbindingszone (ter verevening) en in het kader van landschappelijke inpassing minimaal 470m² nieuwe natuur/nieuw groen worden aangeplant. De voormalige agrarische bedrijfswoning zal dienst gaan doen als bedrijfswoning bij het nieuw te vestigen installatiebedrijf van de initiatiefnemer.

¹ Een geurgevoelig object is in de Wgv gedefinieerd als: "gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt". Alleen een gebouw kan een geurgevoelig object zijn. Duidelijk is dat een woning een geurgevoelig object is, mits deze een positieve planologische bestemming heeft en feitelijk geschikt is en gebruikt wordt om in te wonen.

² zie 'Bouwen in stankcirkels' op www.infomil.nl

Fig. 2, impressie v/d toekomstige situatie

Worden de in de omgeving liggende agrarische bedrijven niet extra belemmerd?

In de omgeving liggen enkele agrarische bedrijven die een bron van hinder zouden kunnen vormen of juist hinder van deze ontwikkeling zouden kunnen ondervinden. Voor het aspect geur van veehouderijen moet een toets op grond van de Wgv worden uitgevoerd. Geurgevoelige objecten (al dan niet nieuwe woningen) moeten zijn gelegen buiten de (wettelijk geldende) geurcontouren en vaste afstandscontouren van de aanwezige veehouderijen. Hierbij moet worden uitgegaan van de omvang van de veestapel volgens de verleende vergunning of ingediende melding. Uit jurisprudentie³ blijkt dat voor de aan te houden afstanden en geurcontouren in principe moet worden uitgegaan van de randen van het bouwblok. De rand van het bouwblok wordt aangehouden omdat de veehouderij in principe het recht heeft om overal binnen zijn bouwblok te bouwen.

Zoals gezegd was in het plangebied sprake van een agrarisch bedrijf met dieren. Deze activiteiten waren reeds beëindigd maar zullen na de planologische procedure ook blijvend beëindigd worden. De mogelijkheid om nog dieren te huisvesten, wordt beperkt tot het enkel hobbymatig houden van dieren. Bij het beoogde gebruik is geen sprake meer van geurhinder. Ten opzichte van de planologische mogelijkheden in de bestaande situatie is daarmee sprake van een verbetering van het woon- en leefklimaat in de omgeving. Op grond van artikel 3 lid 2 onder b jo. 14 lid 3 Wet geurhinder en veehouderij komt de nieuwe activiteit niet meer geurbescherming toe, dan deze in de bestaande situatie had. Er geldt daarmee een afstand van 50 meter op rand van het bouwperceel. Deze afstand is ruimschoots aanwezig ten opzichte van agrarische veehouderij-bedrijven in de omgeving. Hieruit volgt dat deze agrarische bedrijven niet extra in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden belemmerd. Hiermee is het tweede aspect uit de eerste alinea van dit stuk positief beantwoord, er is echter in de zin van 'een goede ruimtelijke ordening' nog niets gezegd over het woon-, leef- en werkklimaat ter plaatse van de planlocatie. Een onderbouwing op dat vlak volgt hieronder.

Is er sprake van een goed woon-, leef- en werkklimaat?

De geurhinder die feitelijk in een bepaald gebied op kan treden wordt bepaald door zowel de achtergrondbelasting als de voorgrondbelasting in dat gebied. De geurbelasting van alle veehouderijen samen op enige locatie wordt 'achtergrondbelasting' genoemd. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting bepalend is voor de hinder als de voorgrondbelasting meer dan de helft van de achtergrondbelasting bedraagt. Zie voor meer informatie bijlagen 6 en 7 van de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij.

Op grond van de (berekende) geurbelastingen (achtergrond of voorgrond) kan met behulp van de tabellen A (achtergrondbelasting) en B (voorgrondbelasting) uit bijlage 6 van de Handreiking de te verwachten geurhinderpercentages worden bepaald. Het hoogste geurhinderpercentage (voorgrondbelasting of achtergrondbelasting) is maatgevend voor de toekomstige situatie. Deze percentages zijn bedoeld om een vertaalslag te maken tussen de waarden voor de geurbelasting en de milieukwaliteit. De percentages zijn afkomstig uit het 'Geuronderzoek stallen intensieve veehouderij' (PRA Odournet, 2001). De geursituatie wordt beschreven in termen van milieukwaliteit, onderverdeeld in acht categorieën van 'zeer goed' tot 'extreem slecht'. Deze termen zijn afkomstig uit de 'GGD-richtlijn geurhinder (oktober 2002)' en zijn afhankelijk van geurhinderpercentages. Dit is beschreven in bijlage 7 van de Handreiking. Een overzicht van de geurbelasting in relatie tot de geurhinderpercentages en de milieukwaliteit wordt gegeven in onderstaande tabel. Deze waarden gelden alleen voor concentratiegebieden, voor niet-

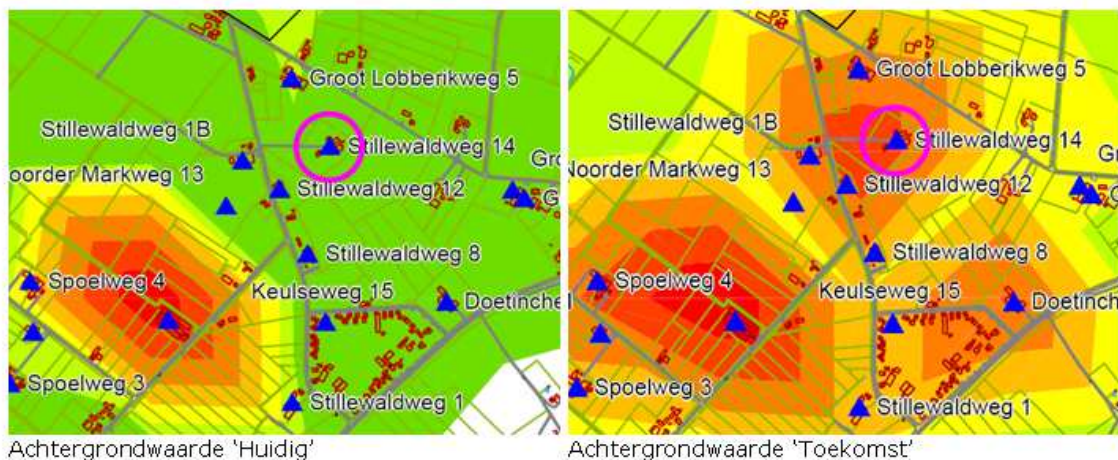
³ zie: 'Bouwen in stankcirkels' op www.infomil.nl

concentratiegebieden bestaan andere waarden. De gemeente Montferland ligt in een concentratiegebied.

Milieukwaliteit	Geurgehinderden	Voorgrondbel.	Achtergrondbel.
Zeer goed	0 – 5 %	0 – 1,5 ou _E /m ³	0 - 3 ou _E /m ³
Goed	5 – 10 %	1,5 – 3,7 ou _E /m ³	3 - 8 ou _E /m ³
Redelijk goed	10 – 15 %	3,7 – 6,5 ou _E /m ³	8 – 13 ou _E /m ³
Matig	15 – 20 %	6,5 – 10 ou _E /m ³	13 – 20 ou _E /m ³
Tamelijk slecht	20 – 25 %	10 – 14 ou _E /m ³	20 – 28 ou _E /m ³
Slecht	25 – 30 %	14 – 19 ou _E /m ³	28 – 38 ou _E /m ³
Zeer slecht	30 – 35 %	19 – 25 ou _E /m ³	38 – 50 ou _E /m ³
Extreem slecht	35 – 40 %	25 – 32 ou _E /m ³	50 – 65 ou _E /m ³

Fig. 3, Leefklimaat versus geurgehinderden versus geurbelasting

De omschrijving van de milieukwaliteit kan niet op zichzelf worden gezien. De beleving van deze aanduidingen sluit het beste aan bij woongebieden. Ook dan is er in de beleving een hele stap tussen de twee opeenvolgende categorieën 'redelijk goed' en 'matig'. Dit "gat" bestaat alleen tekstueel, omdat de geurbelastingen en hinderpercentages op elkaar aansluiten. Buiten de bebouwde kom geldt op grond van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in de gemeente Montferland, voor de voorgrondbelasting een geurnorm van 14 ou_E/m³. Deze waarde zit op de grens van de klassen die met de milieukwaliteit 'tamelijk slecht' en 'slecht' worden aangeduid. Op grond van de Wet geurhinder en veehouderij is landelijk deze milieukwaliteit voor gebieden buiten de bebouwde kom als acceptabel aangemerkt. De kwalificatie 'tamelijk slecht'/'slecht' voor de milieukwaliteit veroorzaakt door de achtergrondbelasting geeft dus bij benadering eenzelfde milieukwaliteit (mate van bescherming) als de wettelijke norm die (voor de voorgrondbelasting) geldt voor een individuele veehouderij (voorgrondbelasting). De Wgv staat zelfs nog mogelijk slechtere situaties toe, omdat op grond van deze wet geen rekening behoeft te worden gehouden met de cumulatie van geurhinder van het totaal aan omliggende veehouderijen

In de onderhavige situatie geldt, op basis van de kaarten "achtergrondbelasting Montferland, huidige situatie" en "Achtergrondbelasting Montferland, toekomstige situatie" (d.d. 7 mei 2009) uit de "Quickscan Wet geurhinder en veehouderij Gemeente Montferland"⁴, voor de planlocatie aan de Stillewaldweg 14 in Loerbeek (binnen de lila cirkels op de kaartuitsneden):

- In de huidige situatie een goed leefklimaat (milieukwaliteit) op basis van de achtergrondbelasting;
- In een toekomstig worstcase-scenario een zeer slecht leefklimaat (milieukwaliteit) op basis van de achtergrondbelasting.

Door dit ruimtelijke plan wordt er in principe 1 geurgevoelige woonfunctie aan deze omgeving toegevoegd. Uit de hierboven weergegeven kaartuitsneden blijkt dat in principe alleen de veehouderijen aan Noordermarkweg 11a en Doetinchemseweg 35 in een 'worstcase toekomstscenario' echt invloed zouden kunnen hebben op het plangebied (Stillewaldweg 14 zelf telt immers niet mee). Uit een wat breder opgezette inventarisatie blijkt verder dat er in de

⁴ Quickscan Wet geurhinder en veehouderij Gemeente Montferland, De Roever Milieuadviesing in opdracht van de gemeente Montferland, Documentnummer: 20081033, rapport, 11 mei 2009.

omgeving nog een aantal grotere veehouderijen (met dieren met een geuremissiefactor) zitten die met hun geuremissie eveneens een bijdrage (kunnen) leveren aan het leefklimaat aan de Stillewaldweg 14. Tussen het plangebied en deze veehouderijen zijn echter al meerdere geurgevoelige (woon)functies aanwezig die van invloed zijn op de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen in de omgeving. Daarbij komt nog dat de overheersende windrichting in deze omgeving zuidwest is. De meeste agrarische bedrijven in de omgeving van de Stillewaldweg 14 hebben ten opzichte van de planlocatie een dusdanige ligging dat hun geuremissie meest van tijd het leefklimaat van het plangebied niet kan/zal beïnvloeden.

Uit de voorgaande overweging is af te leiden dat het geschetste worstcase-scenario voor de toekomst niet realistisch is en geen realiteit kan worden. De verwachting is dat de milieukwaliteit ter plaatse van het plangebied in de toekomst hoogstens nog kan verslechteren naar 'redelijk goed' tot 'matig'. Zoals gezegd is op grond van de Wet geurhinder en veehouderij de milieukwaliteit op de grens van 'tamelijk slecht'/'slecht' landelijk voor gebieden buiten de bebouwde kom als acceptabel aangemerkt. Voor wat betreft de planlocatie is het daarom onwaarschijnlijk dat er met de wijziging van het bestemmingsplan geen sprake zal zijn van een zeer acceptabel woon-, leef- en werkklimaat.

Eindconclusie

Met het voorgenomen wijzigingsplan aan de Stillewaldweg 14 worden de bestaande rechten en richtafstanden gerespecteerd/niet aangetast. De planlocatie voldoet aan de vaste afstanden ten opzichte van veehouderijen met dieren waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld. Met betrekking tot diercategorieën waarvoor wel een geuremissiefactor is vastgesteld geldt dat er op dit moment sprake is van een 'goed' leefklimaat en dat dit voor de toekomst hoogstens kan verslechteren naar een 'matig' leefklimaat. De conclusie hier is dan ook dat er voor wat betreft geurhinder van veehouderijbedrijven op de planlocatie Stillewaldweg 14 in Loerbeek zeker sprake is van een zeer acceptabel, om niet te zeggen goed, woon-, leef- en werkklimaat.